

Ďalej sa dostavili Antónia T., Štefanka Z., Oldřich Z., Jozefa K., Květa K., Drahoslava K., Karol K., Anna F., Čeněk Š., Berta D., Jozef K., Miroslav T. a Anna Š. – obyvatelia Gýreša, Veľký Tarkan, a vypovedajú:

Včera vo večerných hodinách maďarskí četníci zobrali nás z našich domácností a nútene doviedli na četnickú stanicu do Kráľovského Chlmca. Nenechali sa nás ani obliecť, ani najesť. Zachádzali s nami veľmi surovo, stále sa nám vyhrážali. Autobusom nás dopravili cez Čop-Užhorod na hranice, kde sa do nás pustili s obuškami a len šťastiu možno ďakovať, že sme neboli pobití.

Domácnosti máme opustené, nestrážené, takže nášmu majetku hrozí rozkradnutie. Čo sme prežili a precítili, nedá sa slovom vypovedať, ani opísať.

Žiadame okresný úrad, aby vo veci zakročil a nám pomohol.

D. a h.

Podpis nečitateľný, v. r.
za okresného náčelníka

Dvořáková, v. r.
ako zapisovateľka

Čeněk Š., v. r.
Berta D., v. r.
Antonia T., v. r.
Anna F., v. r.
Štefánka Z., v. r.
Anna Š., v. r.
Jozefa K., v. r.
Květa K., v. r.
Drahoslava K., v. r.
Oldřich Z., v. r.
Karel K., v. r.
Miroslav T., v. r.
Jozef K., v. r.
Antonín Š., v. r.
Anežka Š., v. r.

AMZV ČR, PrS, kr. 62, f. 7, č. 2509

¹ Žandárska stanica v Krčave 15. 11. 1938 hlásila, že do tohto dátumu z blízkeho okolia okupovaného teritória bolo vyhostených 71 osôb. – SNA, KÚ, kr. 256, f. 71527/38 prez., bez č.

13

12. novembra 1938, Lovinobaňa.

Zápisnica napísaná na okresnom úrade s Františkom R., predtým obyvateľom obce Filakovo – Parná tehelňa, ktorý vypovedal o šikanovaní a brutálnom postupe maďarských bezpečnostných orgánov pri vyšetrovaní a jeho vyhostení z teritória maďarského štátu.

Zápisnica

Vojenské orgány priviedli na okresný úrad Františka R., ktorý udáva nasledovné:

Dňa 12. 11. 1938 išiel som sa hlásiť ku četníkovi do Fiľakova, lebo som sa považoval za cudzinca, keď obec Fiľakovo 9. 11. 1938 bola zabraná maďarskou vládou, a keďže som českej národnosti a tiež príslušný do Čiech, bolo mojou povinnosťou hlásiť sa na najbližšej četnickej stanici.

Maďarskí četníci vo Fiľakove ma odkázali, aby som sa hlásil na četnickej stanici v Lučenci. Šiel som do Lučenca vlakom a v budove YMCA, kde je umiestnená četnická stanica, hlásil som sa na 1. poschodí v jazyku maďarskom, ktorý dosť dobre ovládam.

Keď som sa opäť hlásil ako cudzinec, vyslovujúc sa o lojálnosti k maďarským úradom, že chcem ostať na svojom majetku a kľudne žiť, bola mi daná odpoveď, že bude lepšie, keď radšej ihneď odídem. Pritom učinil poznámku: „Te kutya cseh, te hülye, még itt nálunk jelentkezni akarsz?“ (*Ty český pes, ty sprostý, ešte sa tu u nás chceš aj prihlásiť?*)

Tieto slová uvádzal četník, keď ma odviezol do jednej miestnosti v prizemí, kde bol prítomný ešte jeden vojak opravujúci bicykel. Ďalej mi hovoril po slovensky: „Máš pištoľ?“ Odpovedal som, že nemám, ani som nikdy nemal. Rozkázal mi, aby som si vyzliekol kabát, čo som aj učinil. Prezrel kabát a ďalej mi rozkázal, aby som si vyzliekol vestu, čo som tiež učinil – ale vestu neprezrel. Nakoniec som musel rozhaliť košeľu, ohmatal ma okolo pásu, prezrel vačky v nohaviciach. Keď toto skončilo, vzal ma za ucho, ktoré krútil a obtáčal ma štyrikrát okolo seba, vyslovujúc sa, že som „blbý český pes“ (v reči maďarskej) a nakoniec mi dal na jednu stranu tváre dve zaucha.

Keď som bol takto stýraný, prosil som o prepustenie domov, pripomínajúc, že moje hospodárstvo je na úplnej samote, kde v celom dome je prítomná len moja 18-ročná dcéra. Na to som nedostal žiadnu odpoveď, ale znovu sa ma pýtal, či mám doma statok. Povedal som, že mám kravu a pár koní. Na to sa ma opýtal, čo bude s tými koňmi doma. Odpoveď som nedal, len som pokrčil plecami.

Potom všetkom postavil ma do kúta s tým, že by som sa ani nepohol, ani neutiekol. V kúte miestnosti som stál asi hodinu a pozoroval som, že v druhej miestnosti ostatní četníci nabíjali pušky.

Z týchto četníkov ma dvaja vyzvali, aby som išiel pred nimi. Súčasne so mnou bol eskortovaný ešte jeden Slovák z Klenovca Martin R., ktorý má majetok na Romhani pri obci Mučín-Hliš (*Mučín*), a jeden Cigán s Cigánkou. Odpravili nás po ceste smerom na Vidinu, kde sme boli odovzdaní našim četníkovi, ktorí nás odovzdali na patričné veliteľstvo.

Prosím, aby som bol vzatý pod ochranu. Moja dcéra, ktorá ani nevie, kde som a čo sa so mnou stalo, má byť ochránená pred nebezpečenstvom, ktoré jej hrozí na takej samote, kde je vystavená násilnostiam. Tým viac, že v jej veku nemôže nič podniknúť na svoju záchranu. Ďalej prosím, aby vo veci môjho majetku, bolo učené opatrenie, že by som ho pre ňu mohol zachrániť. Nevie, čo mám robiť, keď maďarské četníctvo sa vyslovilo, že sa tam nemám vracieť.

Zápisnica prečítaná, schválená a podpísaná.

Magdaléna Forgáčová, v. r.
Kaška, v. r.

František R., v. r.